

PREDGOVOR

U vrijeme kada Evropska unija jača inicijativu za uključivanje Bosne i Hercegovine u zajednicu evropskih zemalja, istraživanje koje je obrađeno ovim radom u značajnoj mjeri može doprinijeti sagledavanju stanja preduzetničkog ambijenta u Bosni i Hercegovini. Ujedno, rezultati istraživanja pokazuju koje su mogućnosti unapređenja preduzetničkog ambijenta primjenom smjernica Evropske unije. Smjernice su definisane strateškim dokumentom „Evropa 2020 – evropska strategija za pametan, održiv i uključiv rast“.¹

Koncept knjige je zamišljen kao spoj teoretskog i empirijskog dijela. U teorijskom dijelu obrađene su teme o preduzetništvu, vrstama i složenosti preduzetničkog procesa, te osnovnim razlozima i povodima koji su uzrok pokretanja sopstvenog preduzetničkog poduhvata. Posebno je istaknut značaj obrazovanja i cjelokupnog obrazovnog procesa na aktiviranje mladih ljudi da razmišljaju o preduzetništvu prilikom odlučivanja o profesionalnoj orijentaciji kao jednom od izbora. Značajan doprinos rada se ogleda i u razmatranju uticaja socijalnih faktora, uslova odrastanja, kao i uticaja kulturnih vrijednosti na spremnost osobe da započne poslovni poduhvat. Uz prethodno pomenute teme teoretski je obrađen i istorijski nastanak smjernica „Evropa 2020“. Opisani su međusobno povezani elementi: prioritete oblasti, ciljevi, vodeće inicijative, te integrisane smjernice koje omogućavaju praćenje realizacije dokumenta „Strategija „Evropa 2020 – evropska strategija za pametan, održiv i uključiv rast“.

U empirijskom dijelu analizirano je istraživanje koje je provedeno u cilju prikupljanja stavova i mišljenja privrednika iz Republike Srpske i Bosne i Hercegovine. Istraživanje je zasnovano na prikupljanju podataka o privrednom ambijentu u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini i mogućnosti poboljšanja istog kroz primjenu rješenja i ciljeva koji su definisani smjernicama Evropske unije. Prikazani su rezultati istraživanja koji su pokazali da postoji međuzavisnost varijabli sistema obrazovanja i mogućnosti unapređenja preduzetničkog ambijenta.

Prvi dio upitnika je obuhvatio osnovne informacije o preduzeću, dok se drugi dio odnosio na smjernice „Evropa 2020“. Prikupljeno je 122

---

¹ U daljem tekstu smjernice „Evropa 2020“, prim. aut

upitnika iz oba entiteta Bosne i Hercegovine čime je ravnomjerno zastupljeno mišljenje privrednika iz Republike Srpske i Federacije BiH o privrednom ambijentu i poznavanju smjernica Evropske unije.

Istraživanjem je potvrđena postavljena hipoteza da bi efikasna primjena smjernica Evropske unije omogućila adekvatan, sistemski stabilan i dugoročno održiv razvoj preduzetničkog ambijenta u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini.

Poseban akcenat je stavljen na dva cilja smjernica Evropske unije „Program za nove vještine i radna mjesta“ i „Mladi u pokretu“. Cilj prvog programa je modernizacija tržišta rada, razvoj novih vještina kod ljudi tokom cijelog života kako bi se povećalo njihovo učešće u kvalifikovanoj radnoj snazi i zadovoljile nove potrebe na tržištu rada. Ono što je prvo potrebno izmijeniti u svijesti mladih ljudi jeste da je potrebno da shvate da se radom može mnogo postići, kao i da se naslijeđe prošlosti mora iskorijeniti. Kod nas je uvreženo mišljenje i težnja da se pronade jedan posao i na njemu provede cijeli poslovni vijek.

Ono što je, takođe, potrebno da se istakne jeste i predloženo rješenje unapređenja preduslova za mlade ljude koji se odluče pokrenuti poslovni poduhvat kroz formiranje *Udruženja mladih preduzetnika* ili *Privredne komore mladih*. *Privredna komora mladih* bi obezbjeđivala informacije o raspoloživosti i izvorima početnog kapitala za pokretanje novih poslovnih poduhvata, omogućavala bi organizaciju obuka za one koji žele biti preduzetnici ili to već jesu, pristup profesionalnim uslugama podrške, kao i pristup cjelokupnoj infrastrukturi.

Na kraju da zaključimo, istraživanje je pokazalo da smjernice koje su definisane u dokumentu „Evropa 2020“ mogu biti putokaz koji će poslužiti svim zemljama kandidatima za priključivanje Evropskoj uniji za jačanje strateškog razmišljanja, utvrđivanje vlastitih prioriteta i ciljeva u pojedinim oblastima na koje se strategija odnosi.